

Σας καλωσορίζω στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση του Παγκύπριου Συνδέσμου Ξενοδόχων.

Η παρουσία σας μας τιμά και μας δίνει την ευκαιρία να αναπτύξουμε ενώπιόν σας, σκέψεις, προβληματισμούς και εισηγήσεις για το μέλλον της τουριστικής μας βιομηχανίας. Μιας βιομηχανίας η οποία, όπως μας διαβεβαιώνατε πέρσι από αυτό εδώ το βήμα κύριε Πρόεδρε, **παραμένει ζωτικής σημασίας για τον τόπο και αποτελεί τομέα υψηλής προτεραιότητας για την κυβέρνησή σας. Τομέα ο οποίος πρέπει όχι απλώς να μην υποβαθμιστεί, αλλά να ισχυροποιηθεί.**

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι αυτή η διαβεβαίωση και δέσμευση παραμένει. Αυτή είναι και η δική μας πεποίθηση. Ότι ο τουρισμός, με τα όποια προβλήματα και σκαμπανεβάσματά του, δεν θα πάψει ποτέ να αποτελεί στυλοβάτη της κυπριακής οικονομίας και τομέα που θα προσφέρει εργασία σε χιλιάδες συμπατριώτες μας.

Η παγκόσμια οικονομική κρίση, τις επιπτώσεις της οποίας συνεχίζουμε - για δεύτερη χρονιά - να βιώνουμε, απέδειξε περίτρανα ότι **ο τουρισμός παραμένει η ατμομηχανή της οικονομίας και το βαρόμετρο για τις οικονομικές μας προοπτικές, τις θέσεις εργασίας και την ανάπτυξη.** Ο τουρισμός είναι μια βιομηχανία η οποία σε παγκόσμιο επίπεδο ακολουθεί έντονα ανοδική πορεία και δεν είναι τυχαίο που ολοένα και περισσότερες χώρες διεθνώς, αλλά κυρίως στην ευρύτερη περιοχή μας, στρέφονται στην τουριστική βιομηχανία επενδύοντας αμύθητα ποσά και εθνικούς πόρους, στην προσπάθειά τους να προσελκύσουν το ενδιαφέρον μεγάλων τουριστικών αγορών και οργανισμών.

Δυστυχώς,
Κύριε Πρόεδρε,
κυρίες και κύριοι,

Η πορεία που ακολουθεί ο κυπριακός τουρισμός την τελευταία δεκαετία, είναι αντίστροφη από εκείνη της παγκόσμιας διακίνησης περιηγητών. Από το 2001 μέχρι σήμερα η παγκόσμια τουριστική κίνηση αυξήθηκε περίπου κατά 28%. Την ίδια χρονική περίοδο, η δική μας αγορά σε επίπεδο αφίξεων υποχώρησε κατά 20%. Ακόμη και στις δύσκολες χρονιές, τις οποίες στιγματίζουν αρνητικά διεθνή γεγονότα, όπως ο πόλεμος στον Κόλπο, η 11^η Σεπτεμβρίου και η παρούσα οικονομική κρίση, η υποχώρηση της δικής μας αγοράς ήταν μεγαλύτερη από την αντίστοιχη διεθνή. Αυτή η τάση καταγράφηκε, δυστυχώς, με έντονο τρόπο τον προηγούμενο μήνα, μέσα από το πρόβλημα που δημιούργησε η ηφαιστειακή τέφρα, λόγω και της απόλυτης εξάρτησης της αγοράς μας από τις αερομεταφορές.

Ακόμη πιο ανησυχητική είναι η τάση που καταγράφεται στο επίπεδο των εσόδων. Οι απώλειες συνεχίζουν να διευρύνονται με μεγαλύτερο ποσοστό από το αντίστοιχο του αριθμού επισκεπτών. Έτσι, ενώ το 2009 οι αφίξεις μειώθηκαν κατά 11%, έναντι του 2008, τα έσοδα συρρικνώθηκαν κατά 17%, δηλαδή κατά 300 εκατομμύρια ευρώ.

Εμείς οι ξενοδόχοι, είναι γνωστό ότι έχουμε ένα τρίτο δείκτη, αυτό που αφορά τις πληρότητες, για να μετρούμε την απόδοση της βιομηχανίας μας, ο οποίος και πάλι δυστυχώς, καταγράφει με μελανά χρώματα το πρόβλημα της τουριστικής μας αγοράς.

Οι αφίξεις, όπως έχω ήδη αναφέρει, μειώθηκαν το 2009 κατά 11%. Οι πληρότητες όμως ακολούθησαν ακόμη πιο έντονα καθοδική πορεία. Με συνολικές απώλειες που ξεπέρασαν το 13%, η μέση ετήσια πληρότητα έκλεισε στο απογοητευτικό 37%. **Κι αν δεν ήταν οι συμπατριώτες μας, οι οποίοι ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα της κυβέρνησης για κοινωνικό τουρισμό και στις προσφορές των Κύπριων ξενοδόχων, τα πράγματα θα ήταν πολύ χειρότερα.** Οι διανυκτερεύσεις ξένων τουριστών στις ξενοδοχειακές μας μονάδες μειώθηκαν κατά 22%, ενώ των συμπατριωτών μας, τους οποίους θέλω και με αυτή την ευκαιρία να ευχαριστήσω, αυξήθηκαν περίπου κατά 10%.

Κύριε Πρόεδρε,

Το στοχευμένο μέτρο του κοινωνικού τουρισμού αποδεδειγμένα απέδωσε προς όφελος τόσο της οικονομίας του τόπου όσο και των συμπατριωτών μας που το αξιοποίησαν. Γι' αυτό, θέλουμε και με αυτή την ευκαιρία, να σας καλέσουμε να το συνεχίσετε και φέτος.

Και επειδή έγινε - άδικα και αδικαιολόγητα - πολύς λόγος πέρσι για το εάν οι Ξενοδόχοι μείωσαν τις τιμές μετακυλώντας το όφελος από τα μέτρα στήριξης που έλαβε η Κυβέρνηση στους τελικούς αποδέκτες που είναι οι τουρίστες, σας πληροφορώ ότι η Eurostat, η επίσημη ευρωπαϊκή στατιστική υπηρεσία, μετά τις περσινές μειώσεις επανέφερε την Κύπρο στον κατάλογο των 10 πιο φθηνών χωρών της Ευρώπης στις τιμές ξενοδοχείων.

Η δραματική μείωση στις πληρότητες, ασφαλώς και δεν οφείλεται στην αύξηση των ξενοδοχειακών μονάδων και των προσφερόμενων κλινών, όπως ενδεχομένως κάποιοι θα σκεφτούν. Σας πληροφορώ ότι και αυτός ο δείκτης, από το 2004 και εντεύθεν, ακολουθεί πτωτική τάση η οποία οδήγησε σταδιακά στη μείωση του συνολικού αριθμού των προσφερόμενων κλινών κατά περίπου 10.000, ενώ εμείς, συζητάμε ακόμη πολεοδομικά κίνητρα για απόσυρση κλινών.

Κύριε Πρόεδρε,
Κυρίες και κύριοι,

Την ίδια στιγμή που στη δική μας βιομηχανία καταγράφονται αυτά τα αρνητικά δεδομένα, οι κύριοι ανταγωνιστές μας κάνουν άλματα. Σύγχρονες πολυτελείς ξενοδοχειακές μονάδες τεραστίων διαστάσεων, μεγάλες αναπτύξεις και επενδύσεις σε συνεργασία τόσο του κρατικού και του εγχώριου ιδιωτικού τομέα όσο και σε σύμπραξη με μεγάλους τουριστικούς οργανισμούς, μαρίνες, γήπεδα γκολφ, καζίνο, σπα, γενναιόδωρα οικονομικά και πολεοδομικά κίνητρα για ανάπτυξη και εμπλουτισμό του τουριστικού τους προϊόντος. Δύο από τους σημαντικότερους ανταγωνιστικούς μας προορισμούς, από τους οποίους προέρχονται οι περισσότερες από τις εικόνες που μόλις είδατε, η Αίγυπτος και η Τουρκία, έχουν ταυτιστεί στη συνείδηση του ταξιδιωτικού κοινού, η μεν πρώτη ως «φθηνός προορισμός» η δε δεύτερη ως «ποιοτικός προορισμός».

Δεν είναι πρόθεσή μου να σας κουράσω με αριθμούς. Θα αναφέρω μόνο ότι **το 2009 καταγράψαμε τη μεγαλύτερη υποχώρηση στις αφίξεις απ' όλες τις ανταγωνιστικές μας αγορές, μερικές από τις οποίες -περιλαμβανομένης της Τουρκίας- κατάφεραν να κλείσουν μian πολύ δύσκολη χρονιά με θετικό πρόσημο.**

Και ασφαλώς ούτε σταματούν ούτε μειώνουν τις προσπάθειές τους για προσέλκυση ολοένα και περισσότερων περιηγητών. Ένας από τους μεγαλύτερους τουριστικούς οργανισμούς στον Κόσμο, ο Thomas Cook, έχει ανακοινώσει ότι το ένα τρίτο του παγκόσμιου προγράμματος του φέτος αφορά την Τουρκία, ενώ μόλις πρόσφατα Άγκυρα και Μόσχα υπέγραψαν συμφωνία για κατάργηση της βίζας, μια εξέλιξη που αναπόφευκτα θα μας επηρεάσει και οφείλουμε να παρακολουθήσουμε και να βρούμε μέτρα χειρισμού και αντιμετώπισής της.

Κύριε Πρόεδρε,

Οι ανταγωνιστές μας, ασφαλώς και δεν μας περιμένουν. Και αυτή, κυρίες και κύριοι, είναι η μεγαλύτερη μας αδυναμία. **Αναλώνουμε πολύ χρόνο σε συζητήσεις και σχεδιασμούς. Σε στρατηγικά σχέδια που δεν υλοποιούνται και σε κινήσεις και δηλώσεις εντυπωσιασμού, που δεν έχουν συνέχεια.**

Σήμερα δεν θα αναφερθώ στην ανάγκη δημιουργίας καζίνο, όσο κι αν πιστεύουμε ακράδαντα στη σημασία τους για το τουριστικό μας προϊόν. **Ας μην αναλώσουμε άλλο χρόνο σε θέματα για τα οποία οι διαφωνίες είναι τόσο έντονες, ας υλοποιήσουμε εκείνα τα έργα για τα οποία είμαστε όλοι σύμφωνοι.** Δεν είναι η ώρα για μεγαλόπνοα στρατηγικά σχέδια και ακριβοπληρωμένους συμβούλους από το εξωτερικό. Ξέρουμε τι πρέπει να κάνουμε.

Είναι η ώρα να περάσουμε επιτέλους από τα λόγια στα έργα. Από τη θεωρία στην πράξη.

Δεν πρόκειται να κεντρίσουμε το ενδιαφέρον ούτε των μεγάλων διοργανωτών ταξιδιών, ούτε των ίδιων των τουριστών, με διαγωνισμούς και μακέτες έργων τα οποία οι γραφειοκρατικοί μας μηχανισμοί και οι χρονοβόρες διαδικασίες κρατούν καθηλωμένα εδώ και χρόνια. Μέχρι να τα υλοποιήσουμε, οι ανταγωνιστές μας θα βρίσκονται άλλα είκοσι χρόνια μπροστά από εμάς.

Ας σκεφτούμε για λίγο, πόσα νέα ξενοδοχεία είδαμε να οικοδομούνται στον τόπο μας τα τελευταία χρόνια ή ποιες μεγάλες επενδύσεις και έργα υποδομής είδαμε να ολοκληρώνονται και να συμβάλλουν προσθετικά στην ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού μας προϊόντος.

Σας καλώ να αναλογιστούμε όλοι μαζί κυρίες και κύριοι, τι έχουμε σήμερα να επιδείξουμε ως τουριστικός προορισμός σε σύγκριση με πριν από πέντε, για να μην πω πριν από δέκα χρόνια. Τότε που όλοι αυτοί οι ανταγωνιστικοί μας προορισμοί παρακολουθούσαν τις δικές μας κινήσεις και μας θεωρούσαν πρότυπο τουριστικής ανάπτυξης.

- Έχουμε να επιδείξουμε μια σχετική αναβάθμιση και εμπλουτισμό των ξενοδοχειακών μας μονάδων, που έγιναν με αποκλειστική πρωτοβουλία των Κύπριων Ξενοδόχων αλλά και με την εκ μέρους τους ανάληψη δυσβάστακτων οικονομικών υποχρεώσεων. Αναφέρω ενδεικτικά ότι σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας οι τουριστικές μας επιχειρήσεις όφειλαν το 2009 μόνο στις κυπριακές εμπορικές τράπεζες και τα συνεργατικά ιδρύματα του τόπου, το αστρονομικό ποσό των 2,5 δισεκατομμυρίων ευρώ. Και αυτό σε απάντηση κάποιων που αρέσκονται να δηλώνουν ότι εμείς οι Ξενοδόχοι συνεχώς ζητούμε, χωρίς οι ίδιοι να αναλαμβάνουμε το βάρος των δικών μας ευθυνών και υποχρεώσεων.

- Πέρα από αυτό, έχουμε να επιδείξουμε και τα νέα μας αεροδρόμια, τα οποία μας κάνουν υπερήφανους. Και θέλω εδώ να σας πω ότι με την έναρξη λειτουργίας των δύο αεροδρομίων, ως τουριστική βιομηχανία αποκτήσαμε ένα νέο πολύ σημαντικό τουριστικό εταίρο. Με τη διαχειρίστρια εταιρεία των αεροδρομίων μας είμαστε σε ένα συνεχή θετικό και γόνιμο διάλογο και εργαζόμαστε από κοινού για προσέλκυση νέων αεροπορικών εταιρειών και άνοιγμα σε νέες αγορές, συμβάλλοντας και στην αντιμετώπιση του ολοένα και οξυνόμενου προβλήματος της εποχικότητας.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι,

Πριν από ένα ακριβώς χρόνο, το δικό μας αισιόδοξο μήνυμα ήταν να μετατρέψουμε την κρίση σε ευκαιρία. Η πρότασή μας ήταν να κοιτάζαμε όσα συνέβαιναν γύρω μας, με ανοικτό πνεύμα και διάθεση αλλαγής που θα έθετε τις στέρεες βάσεις για την τουριστική Κύπρο του αύριο. Να βλέπαμε την κρίση ως ευκαιρία για αναβάθμιση του τουριστικού μας προϊόντος και υλοποίηση όλων εκείνων που εδώ και μια δεκαετία προγραμματίζαμε.

Δυστυχώς αργήσαμε. **Παρά το γεγονός ότι η κρίση καθυστέρησε να κτυπήσει τη δική μας πόρτα, πάλι μας βρήκε απροετοίμαστους. Αναλωθήκαμε και πάλι σε συζητήσεις και αναλύσεις.**

Δεν θα ακολουθήσω αυτή την οδό. Θα είμαι πολύ συγκεκριμένος και πρακτικός. Το σημαντικότερο πρόβλημα της τουριστικής μας βιομηχανίας είναι η διάβρωση της ανταγωνιστικότητάς μας ως προορισμού.

Όλα αυτά, καταδεικνύουν την πορεία που πρέπει να ακολουθήσουμε. **Η χαμένη ανταγωνιστικότητα μπορεί να ανακτηθεί με τη μείωση της τιμής του τουριστικού μας πακέτου, αλλά κυρίως με τον εμπλουτισμό του τουριστικού μας προϊόντος. Με την ανάκτηση του πλεονεκτήματος του value for money. Πολλά μπορούν να γίνουν και προς τις δύο κατευθύνσεις.**

- Να προωθήσουμε επιτέλους με γρήγορους ρυθμούς έργα τουριστικής υποδομής, όπως τα γήπεδα γκολφ, που ακόμα αναμένουν αδειοδότηση και τις μαρίνες που έχουν σκαλώσει στη γραφειοκρατία.

- Να μελετήσουμε ξανά τις δυνατότητες που υπάρχουν για μείωση κάποιων φορολογιών και τελών, προς το κράτος, την τοπική αυτοδιοίκηση, τα αεροδρόμια, τους ημικρατικούς οργανισμούς. Το δοκιμάσαμε, με αφορμή την κρίση, πέρσι με καθυστέρηση και φέτος έγκαιρα και νομίζω είδαμε τα θετικά του αποτελέσματα.
- Να προβληματιστούμε από κοινού τόσο για το εργατικό κόστος του κλάδου μας, το οποίο μας θέτει εκτός κάθε ανταγωνιστικής βάσης έναντι των γειτονικών μας τουριστικών προορισμών, όσο και για την καλπάζουσα ανεργία στη βιομηχανία.
- Να ενθαρρύνουμε τις ξένες επενδύσεις. Το ενδιαφέρον υπάρχει. Χρειάζεται ένα ελκυστικό θεσμικό πλαίσιο που θα προσελκύει αντί να αποθαρρύνει τις ξένες επενδύσεις. Θέλω με αυτή την ευκαιρία να χαιρετίσω την συμφωνία με το Κατάρ, αλλά δεν μπορώ παράλληλα να μην διατυπώσω και τον προβληματισμό μας για την εμπλοκή του κράτους, ξανά ύστερα από πολλά χρόνια, ως συνεταιίρου σε επιχειρήσεις του ξενοδοχειακού τομέα. **Και, βεβαίως, αναμένουμε ότι και αναπτύξεις εγχώριων επιχειρήσεων, θα τύχουν παρόμοιας προνομιοιακής μεταχείρισης τόσο επί της ουσίας, όσο και στην απλοποίηση και επιτάχυνση διαδικασιών αδειοδότησης.**

Κύριε Πρόεδρε,

Θα ολοκληρώσω την παρέμβασή μου αυτή, με ένα ακόμη απόσπασμα από την περσινή σας ομιλία στη Γενική μας Συνέλευση. **«Οι ξενοδοχειακές μονάδες, είχατε τονίσει, αποτελούν αναμφίβολα την καρδιά του τουριστικού μας προϊόντος. Στην Κύπρο έχουμε αξιόλογη ξενοδοχειακή υποδομή που μας επιτρέπει να αισθανόμαστε περήφανοι.** Το γεγονός αυτό, όμως, δεν επιτρέπει εφησυχασμό. Οι προσπάθειες πρέπει να είναι συνεχείς με στόχο την αναβάθμιση της υποδομής, τη βελτίωση του επιπέδου των προσφερόμενων υπηρεσιών, την αξιοποίηση των ευκαιριών που παρέχει η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας και τη συστηματική εκπαίδευση και επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού».

Προσυπογράφουμε κάθε λέξη που περιλαμβάνεται σ' αυτή τη δήλωση. **Είμαστε έτοιμοι για μια συμμαχία με το κράτος και το έχουμε αποδείξει. Μας ενδιαφέρει το σύνολο της οικονομίας του τόπου και ξέρουμε πόσο σημαντική είναι η βιομηχανία μας τόσο για τα δημόσια οικονομικά όσο και για την απασχόληση.** Έχουμε εισηγήσεις και προτάσεις. Αυτό που δεν έχουμε είναι την πολυτέλεια να καθυστερήσουμε κι άλλο.

Να απλοποιήσουμε μηχανισμούς και διαδικασίες. Να προσφέρουμε οικονομικά, αλλά και πολεοδομικά κίνητρα για αναβαθμίσεις ξενοδοχειακών μονάδων και εμπλουτισμό του τουριστικού μας προϊόντος. Να βοηθήσουμε τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις να εξασφαλίσουν φθηνό δανεισμό για τις επενδύσεις που απαιτούνται.

Το όφελος θα είναι για την οικονομία του τόπου.

Κυρίες και κύριοι,

Το μήνυμά μας δεν είναι απαισιόδοξο, όσο κι αν κάτι τέτοιο θα δικαιολογείτο από την παράθεση των δεδομένων της τελευταίας δεκαετίας. Αν πιστεύαμε ότι δεν άξιζε τον κόπο, δεν θα επιμέναμε.

Αλλά πιστέψτε με, αξίζει.

Κλείνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για την παρουσία του η οποία επιβεβαιώνει το προσωπικό του ενδιαφέρον για τα θέματα του τουρισμού, τον αρμόδιο Υπουργό κ. Αντώνη Πασχαλίδη, την Κυβέρνηση ως σύνολο, τις Επιτροπές της Βουλής και ιδιαίτερα την αρμόδια Επιτροπή Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, τον Πρόεδρο και τα στελέχη του ΚΟΤ, το ΚΕΒΕ, την ΟΕΒ, τις ηγεσίες του Συνδέσμου Ταξιδιωτικών Πρακτόρων και του ΣΤΕΚ, τις αεροπορικές εταιρείες και την Hermes Airports, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τις Συντεχνίες ΣΕΚ, ΠΕΟ και ΔΕΟΚ και τους Συνδέσμους Διευθυντών Ξενοδοχείων ΠΑΣΥΔΙΞΕ και ΗCΙΜΑ, για τη συνεργασία που επέδειξαν για αντιμετώπιση των προβλημάτων της τουριστικής μας βιομηχανίας.

Ευχαριστώ επίσης το BBC World, για την ανανέωση της Συμφωνίας Συνεργασίας μας, με την οποία το έγκριτο ειδησεογραφικό κανάλι BBC World News, καθίσταται και πάλι, Official Media Sponsor του ΠΑΣΥΞΕ.

Θερμές ευχαριστίες θα ήθελα να απευθύνω και προς τους φίλους δημοσιογράφους και τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, που συμβάλλουν στην προώθηση του τουρισμού τόσο με την προβολή των θετικών ενεργειών και της Κύπρου όσο και με την καλοδεχούμενη κριτική τους.

Ταυτόχρονα θα ήθελα να ευχαριστήσω τους συνεργάτες μου, τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, το Γενικό Διευθυντή, τη Γραμματεία και τα Μέλη του Συνδέσμου για την υποστήριξη και συμπαράστασή τους.

Πριν εγκαταλείψω το βήμα, θα ήθελα για μια ακόμη φορά να ευχαριστήσω τους συμπατριώτες μας για τη στήριξη που προσφέρουν στον κυπριακό τουρισμό και την οικονομία του τόπου. «Μένουμε Κύπρο» είναι και το δικό μας μήνυμα, αλλά αν σχεδιάζουμε να ταξιδέψουμε και στο εξωτερικό, ας προτιμήσουμε την Ελλάδα, στηρίζοντάς την σ' αυτή τη δύσκολη συγκυρία.

Σας ευχαριστώ.